

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de dóne ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

N^{ru} 66. ANULU XIX.

Sabiu, in 18/30 Augustu 1871.

tru celelalte párti ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. ióra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri s'reine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâ'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óro cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Spre sciintia.

 P. T. Dni, carii voru dorí a participá la banchetulu iubileului de 25 ani alu archipastoriei Escel. Sele Par. Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu bar. de Siagun'a in Ardélu, ce se va tienea Domineca in ^{22 Augustu} _{3 Sept.} a. c. conformu programei staverite, sa binevoiesca a se insinúa la Redactiunea „Tel. Rom.“ celu multu pana in 18/30 Aug. 1871.

Comitetulu.

La serbarea iubileului

Románii de religiunea gr. or. din Transilvani'a si impreuna cu densii cei din Ungari'a si Banatu se pregatescu de un'a din serbările cele mai frumóse, de serbarea iubileului de 25 ani, de cându adeca a primitu Escel. Sea Présántitulu Archiepiscopu si Metropolitu de acum conducerea bisericiei române in dieces'a, acum archidieces'a transilvana. Suntu frumóse serbarile, cari redschidu omului o privire in trecutu, va sa dica, o reprivire preste faptele mari intemplete; suntu si mai frumóse inse atunci, cându generatiuni vietuitorie au luat parte la densele, pentru ca generatiunile prin participare la intemplantile reprivite, pare ca au cu unu dreptu mai multu la bucuri'a serbárei.

Acei ce sciú din propri'a intuitiune ce s'au facutu sub pastoriea Prébunului nostru Archipastoriu, de siguru ca le potu apretini mai multu, pentru ca din aceea-si intuitiune propria voru sci ce a fostu inainte de acést'a. Deosebirea, deca a fostu, intre pâna atunci si de atunci încóce, trebuie sa-si aiba si efectele sele in mesura mai viia, precându pentru cei ce crescú in referintiele dejá indreptate, trebuie sa vina mai multu fantasi'a intr'ajutoriu, cá sa póta dá idei'a despre ceea ce a fostu mai inainte.

Astu-feliu apretiuindu efectulu acestei serbári, nu amu disu, ca faptele mari scadu din valórea lorú cu cátu se departéza de tempulu originei lorú.

Ele remánu mari, si deca nu voru avé totu acelesi efecte asupr'a ómenilorú, voru avé insa totu-deaun'a mari si marcate efecte, pentru ca deca suntu faptele mari in sine, ele suntu mari si in rezultatele lorú, si aceste rezultate sustienú viét'i'a faptelelorú intréga si própseta cátu traiesce omenimea.

Faptele ce s'au severitu in decursulu celorú 25 de ani suntu mari si epocali. Le sciú si pentru cá sa le sciú si mai bine credu ca ocaziunea se va oferí de sinesi, cá sa ni le improspetámu de nou, chiaru si cu ocaziunea acestei serbári.

Ne salta inim'a de bucuria, cându vedemu ca poporulu nostru a priceputu epoc'a cea marétiá, in carea traiesce, ca a priceputu ca acést'a este epoc'a, in carea s'a pusú pétr'a fundamentale la o era nóua uatinnala bisericésca.

Poporulu románu abí a auditu sunádu cea din urma óra a patriarului din acestu seculu memorabilu, in care traimu si aruncádu tóte grigile sele de tóte dilele, se imbraca in vestementu de serbatóre si alérga cá sa serbeze in giurulu celui care cu o mána tere si cu bratiu inaltu l'a condusu pre cararea epoeci incepute.

Inainte dara, inainte, sa nu hesitámu in intrupinderea nóstra, cáci ea nu e o simpla petrecere, ea este o marcatiune, ce testéza de unu periodu insemnatu din viét'i'a nóstra natiunale-bisericésca, este o dovéda inaintea lumei, ca avemu deplina cunosciintia si consciintia despre viét'i'a nóstra si insemnatatea ei.

Asociatiunea internationale.

(Capetu.)

Cu tóte aceste conducetorii lorú in Londonu nu pregetara a cercá estinderea asociatiunei si in Austri'a; inse ingraha se convinsera ca incercările lorú suntú zadarnice.

Asociatiunea procede in primirea membrilorú fórté strictu. Inrolatulu trebe sa fia, mai nainte de tóte, recomandatú din partea unui membru probatu; elu capeta mai întâiu unu biletu, si numai dupa unu restempu de 6 luni de dile, dupa ce s'a doveditu de demnu de increderea societátei si a platitu tacs'a sea, dupa cum e prescisu (in Germania 2 fl. pre anu), capeta diplom'a de membru alu asociatiunei, care contine si statutele societátei. Respectivulu dechiara prin primirea si subscrierea statutelorú consentiementulu seu si ia asupr'a-si totu odata si oblegamentulu a se supune tuturorú ordinatiunilorú societátei.

Numerulu membrilorú asociatiunei internationale e, dupa cum ne spunu corespondenti anglési, 2,300,000. Cifra se apropie binisioru de realitate si se repartiesce pre tieri cam in urmatoriulu modu:

Franci'a (inclusive Parisu) circa 800,000; Anglia (inclusive Londonu) cam totu atáti'a; Belgia (cu Brusel'a) cam 200,000. Helveti'a 60,000; Germani'a 300,000; Spani'a 40,000; Itali'a 100,000.

Organisatiunea asociatiunei internationale e prevalente centralistica. Dupa cum e cunoscutu, comitetulu centralu si are resiedinti'a in Londonu si sta sub presiedinti'a profesorelui Carl Marx, si cá secretariu generalu i este adlatu sodalulu némtiu de croitoria I. G. Eccarius, care a parvenitu de autoru nationalu-economicu prin autodidactica si s-in facutu cunoscutu numele seu mai întâiu prin o scriere indreptata contr'a teoriilorú loi I. St. Mill. Fia care sectiune e obligata a face comitetulu centralu unu raportu detájatu despre starea inboldirei lucratorilorú in tier'a sea, in totu anulu seu in casuri instraordinarie si in altu restempu, la cererea comitetulu centralu; din tóte aceste rapórté se creaza apoi din partea comitetulu centralu unu conspectu alu inboldirei generalu si se tramite membrilorú cá „raportu anualu alu comitetulu centralu.“

Sectionile se bucura numai in o anumita mesura de autonomia. Ele potú lucrá independente numai cându voiescu a infiintá reuniuni nóue, a organisá striche de dimensiuni mai mici, cându voiescu a tienea conveniri si a; in tóte afacerile mai momentóse trebe sa recerce ordini dela comitetulu centralu. Acést'a tocmesce pre redactorii organelorú de partita, cátu si pre presiedinti'ii reuniunilorú decidetóre. Pentru ambele aceste posturi se face alegere inse numai dupa aparintia.

Numele alegende adeca se predau de asociatiunea internationale sectionilorú cá parola si disciplin'a de partita, ce domnesce intre lucratori, aduce cu sine de nicaira nu se alege altulu, decátu celu propusu de comitetulu centralu.

Sub numele disciplina de partita adese e inse ascunsa si o adeverata despotia, o tirania teribile, ce se eserce asupr'a libertátei „pronunciarei opiniunei“ singuraticilorú. Nici unu membru alu asociatiunei intern. nu se póte incumetá asi dá in o cestiune insemnata de partita alta parere decátu cea a comitetulu centralu. Comand'a comitetulu e dogma si asia dara profesorele Marx pap'a infalibile a barbariei moderne. Mulet'a acelui'a care a dubitatu o atare dogma seu o a ignoratu, e eschidere grabnica.

Relatiunile financiale ale asociatiunei internationale suntú in generalu de natu-

ra favoritóre, de si momentanu ceva derate prin nereusirea insurectiunei parisiene. Veniturile ei anuale se suie la 4,600,000 numai din contribuiile membrilorú, la care suma sa mai adaugemu si aceea ca membri avuti dai societátei contribuiescu cu multu mai multu decátu tacs'a prescisa. Si ómeni bogati are societatele destui de membri. Afara de cunosctii Ledru-Rolin; Cernuchi, Louiss. Blanc si a. cari suntú milionari, are societatele barbati in sinulu seu, pre cari nimenea nu-i aru presupune.

Acést'a e organisatiunea acelei societáti, care din Londonu conduce mass'a lucratorilorú din lume, a cárei semnale le pandescu proletarii tuturorú statelorú, a cárei flamura le plutesce nainte cá celu mai sántu simbolu. Asociatiunea internationale aru poté devení, cu acést'a potestate inarmata, unu stelpu momomentosu pentru progresulu claselorú inferióre ale popórelorú, cându nu s'aru abate ea insasi prin utopie pre cáli periculóse si nu s'aru seduce de setra dupa domnire la estravaganti'e nebunu. Ea voiesce a subordiná tóte clasele societátei tesorismulu unei singure clase in locu d'a nisuf egalitate adeverata, in locu d'a impaciei clasele sociale. Cine aru mai dubitá aceste, acél'a s'aru potea convinge despre adeverulu lorú din proclamatiunea ultima a asociatiunei intern. Ea imprósica ur'a cea mai fanatica contr'a claselorú mai in stare buna a societátei si predica focu si resbelu.

Inse, cá aceste devise teribile, sa nu prinda radacini, cá profetii falsi ai asociatiunei intern. sa nu confunda spiritele lucratorilorú, e imperativu a detrage propagandei teribile a siefilorú socialisti teremulu, încátu se póte. Acést'a se póte ajunge numai atunci, cându se va insulfá massei lucratorilorú in credere in bun'a vointia a societátei predomnitóre. Fia, cá regimulu si populatiunea intréga sa se cugete, a micsiorá scumpetea si miseria prin reforme corespundietóre de contributiune, a impededá frecările prin legi apte pentru lucratori si indata massele voru paresi pre apostolulu falsu si setosu de domnia si lupta alu asociatiunei internationale.

„Tages-Prese“

Mediasiu in 26/13 Augustu 1871.

(Dialogu). „Ce facu, cu ce se ocupa románi din scaunulu Mediasiu, cându au vre-o petrecere?“ intrebá coletoriulu A. pe B. „D'a“, response B. unu románu din scaunulu Mediasiu, „románii din scaunulu nostru, cându au vre-o petrecere, suntú voiosi si intre altele cugeta si discuta asupr'a midilócelorú, prin care voiescu asi asigurá existintia lorú.“

„Bine domnule B.“ dise A, „dar' sponemi, avutau si au cugetările si discussiunile, despre cari mi amintesci, vre unu efectu, vre unu sporu, ori suntú numai inter pocula?“

„Domnule A. mi iau libertate a ve aducesc eemple; me rogu pentru putina paciintia,“ dise B. si aduse urmátórele eemple.

„In primavér'a anulu 1868 a serbatu unii putini románi din scaunulu Mediasiu unu maiatlu. Sa fi auditu, domnule A., toaste de totu feliulu unele mai cu semburé, altele cu mai putinu sucu; in urma vine si propunerea, de a se formá o reuniune prin care sa aiba románii nostri din scaunulu nostru celu putinu ocaziune, a se întâlni mai adese ori si asi petrece in armonia frumósa si viositate, precum e datin'a románu. Dar' reuniunea acést'a infiintanda sa aiba unu scopu mai inaltu, decátu numai petrecerea simpla, s'a propusu, si s'a infiintatu „reuniunea femeilorú románe din Mediasiu si giuru,“ care are de scopu, ridicarea si sustienerea unei scoli pentru fetitiile románe si spriginirea fetitilorú románe lipsite de midilóce. Indata sa

facu pasii convinciosi pentru realizarea lucrului. Firesce la inceputu a fostu si a cursu putiene picaturi, potu dice, vro doi cruceri. Mai multe petreceri in folosulu reuniunii acestei a bun'a administrare a substratului ei suntu albinele cari in tempu de doi ani si diumetate a adusu in coginiti'a reuniunii femeiloru române din Mediasiu si giuru deja preste noue sute fiorini val. austr. Reuniunea acést'a la inceputu erá filiale la cea din Brasiovu, vietuia cu simpl'a sperantia, acusi o vedemu de sine statátoria, prevediuta cu statute intárite de inaltulu regimu, cu speranti'a firma, de a se mari si inmulti fondulu ei, incátu preste pucinu timpu 'si va vedé realizatu scopulu ei.—

Póte domnule A, ca reuniunea acést'a la infintiaréa ei, a avutu altu ceva sub masca, adeca delaturarea urei confessionali intre români din scaunulu nostru si in privinti'a acést'a a fostu de recomandat si intru adeveru, a avutu, cátu de putienu efect. Déca se mai afla póte ici colea câte unu proselitu, unu ucenicu alu doctrinei iesuitice, d'a o rendunéa nu face primávéra.

Acestea despre reuniunea femeiloru române din Mediasiu si giuru.—

In primávér'a anului 1869 a radica unu fiu bunu a româniloru la mormentulu sorei sale unu monumentu. Numai diece fiorini v. a. e substratulu „fondatiunei Sofia Vasilie Aronu, nascuta Dorca din Agribiciu,” intemeiata de fratele Sofiei Dorca si are de scopu: spriginirea scolariloru români lipsiti de mediulóce din aceea comuna precum si inbunatátirea lefei pentru docintele respective. — Albinele, români din aceea comuna a adusu pâna in anulu acést'a preste o suta fiorini v. a. in fondatiunea amintita. — Mai pe largu despre intemeierea acestei fondatiuni poti ceti, domnule A., in nr. 25 si 27 dia anulu 1869 a „Tel. Rom.“ —

Altu exemplu. Nu cu ocaziunea unui maialu, nu cu a unei inmormentári, dara cu ocaziunea unei serbári mai multu bisericesci, cu ocaziunea serbári unei di onomastice s'a infintiatu „Fundatiunea Andreiana“ din urbea Mediasiu, spre spriginirea scolariloru români din Mediasiu, lipsiti de mediulóce. La inceputu putiene inserieri, mai târdiu mai multe si prin ajutorirea de 100 fl. v. a. din partea Excelentiei Sale Archiep. si Mitrop. A n d r e i u Bar. de S i a g u n 'a, a crescutu substratulu fundatiunei Andreiane, in tempu de unu anu, la o suma preste doué sute fl. v. a.

FOISIÓRA.

Invetiamentulu limbei materne in scótele elementarie si factorulu principalu in acestu ramu de invetiamentu.

(Urmare.)

Prin acést'a nu voimu sa denegámu ori-ce valóre a gramaticéi, nu voimu nici decum sa o departamu cu totul din scótele elementare cá unu ce superflu, séu mai multu cá o pedeca intru ajungerea scopulu invetiamentulu limbei materne. Voimu sa dicemu, ca ea nu se póte privi cá factoru principalu in acestu invetiamentu. Are si gramatic'a valóreá sea necontestabila cu privire la infatisierea in scrisu a ideiloru, cu privire la scrierea ortografica si la scrierea corecta. Pentru de a putea scrie corectu d. e. e neaparatu de lipsa, sa cunóscemu sonurile diferite, sa avemu cunoscintie de flexiunea si derivarea cuvintelor, precum si despre propositiuni: simple pure, amplificate, compuse, perioade; cunoscintiele despre propositiuni promovéa fórtu multu scrierea si cetirea corecta. De unde vedemu, ca gramatic'a nu numai nu este stricaciósa ci din contra necesaria pentru prosperarea invetiamentulu elementaru in limb'a materna, dara pentru aceea n'are ea nici decum o rola principalá, n'are sa-i dea acestu invetiamentu form'a si cuprinsulu seu, ci are sa servéca numai cá unu mijlocu pentru scriere si cetire. De aceea in multe statuti europene, care servescu de modelu in privinti'a gradelor loru de cultura se opresce prin regulative ministeriale a se pretinde dela scolari o cunoscintia teoretica a gramaticéi, precum si a se predá obiectulu acést'a se paratu. — Resultatulu cercetáriloru nóstre cu privire la valóreá gramaticéi este, ca toti acéi a gresiescu, cari suntu de parere, ca gramatic'a este mediulu principalu de a inlesni scolariloru o cunoscintia

Te asigurediu, ca fundatiunea acést'a e bine-cuventata si inca infloresce din di in di mai frumosu. Acést'a fundatiune o au români din Mediasiu din anulu 1870. —

Aveti bunatate a mai avé putiena pacientia domnule A. —

In o siedintia a comitetulu protopresbiterale gr. or. din Mediasiu din anulu 1870 intre altele s'a otaritu infintiaréa „fondulu tractuale gr. or. a tractulu Mediasiu.“ Din picaturi se adunase balutia. In fondulu acést'a se afla dejá la 300 fl. si picaturile curgu mereu, speranti'a e dulce, ca vomu vedé nu preste multu tempu si lacusiorulu, din care se voru acoperi spesele, ce are tractulu gr. or. a Mediasiu, din care se voru dá anticipatiuni pentru de a puté edificá scoli române etc. etc.

Domnule A. ! nu voiu a-ti vatemá bunulu audiu si indulgenti'a d-tale cu mai multe; ve rogu, a cercetá in Mediasiu si in comunele din scaunulu Mediasiu, si te vei convinge, ca in asta comuna are cutare vecinatate o laditia spre acoperirea speselor la ingropaciunea seraciloru, in alta comuna are cutare vecinatate unu fondulu pentru spriginirea unui economu, cáru i-a muritu boulu din jugu; ici este unu clubu de femei, cari si-a pusu de tianta: infrumsetiarea casei lui Dumnedieu si altele si altele.

Cu asiá ce-va 'si petrecu români din scaunulu Mediasiu, domnule A.; cum si-a petrecutu ante de 3 ani, nu voiu a-ti spune. — Dara cum 'si voru petrece de aci inainte, scie Dumnedieu, eu eredu, ca cei putieni riosi, cari póte mai exista, fiindu din acést'a lume, nu voru trái cátu lamea.

Responsulu meu, dle A., e adeveru si vedindu eu ca taci, 'mi cugetu, ca consimti cu mine despre aceea, ca români din scaunulu Mediasiu in petreerile loru, fia si inter pocula se ocupa si cu ce-va filosofitoriu. — Adio domnule, fiat precum cugetamu noi români din scaunulu Mediasiu. —

Ce? me intrebi, ca cum se administra banii? Banii reuniuniloru si fundatiuniloru amintite se dau cá imprumutu la români din scaunulu nostru prelánga interese pre lánga sigurantia. —

Bravo! domnule B. ! díse dlu A. si adio din ambe párti.

R.

esacta a limbei in privinti'a formalá, iér' in privinti'a materialá, ajungerea unui gradu corespundietoriu de desvoltare a poteriloru loru spirituale. Déca e sa fia impreunatu cu succesu invetiamentulu limbei materne, trebuie sa fia simplu, naturalu, sa ia privire la desvoltarea naturala a scolariloru, cáci numu astu-feliu va influintia elu asup'r'a poteréi loru de cugetare si judecata si va promová cultura loru generala. Invetiamentulu gramaticéi prin aceea, ca se departéza dela natura, perde din vedere scopulu practiculu alu acestui invetiamentu, impedeá desvoltarea spirituala a scolariloru, productiunea libera a ideiloru si infacisirea acelor'a, marginindu activitatea loru spirituala pre lánga nisce fracturi de limba fára intielesu, fára idei, pre lánga nisce exemple séu propositiuni, care se facu dupa o forma data, pentru cá prin trensele sa se illustreze regula gramaticala, fára de a se luá privire la cuprinsulu aceloru exemple séu propositiuni.

Prin urmare: nu prin teorii si resonamente asup'r'a limbei, prin cercetárisi espositiuni obiective gramatisatóre, care suntu unu obiectu inaccessibilu spiritalu fragedu alu unui scolaru din clasele elementare si o sarcina nesupportabila pentru densulu, — se póte ajunge o cunoscintia esacta a limbei si unu gradu corespundietoriu de desvoltare alu poteriloru spirituale ale unui scolaru din clasele elementare, ci prin lectur'a cártiloru folositoare, potrivite etatei si graduluiloru de pricepere si cu deosebire exercitii practice intuitive de cugetare si de stilu, a caroru necesitate si importantia pentru progresulu invetiamentulu limbei materne o vomu desfasura-o in

Serbarea dela monastirea Putn'a 15/27 Aug. 1871.

Vir magnitudine animi, peritiam rei militaris et rebus contra Turcarum, Hungarorum et Polonorum reges ac Tartaros feliciter gestis omni aevo memorabilis!

Cromer. Lib. III. p. 452.

(Capetu din nr. 63.)

Déra cum puté-va cine-va pomeni numele-i maritu, fára a privi si faptele prin cari si l'a cástigatu?

Cine dice Stefanu V., díce eroismu, díce prudentia Cine cuventéza „Stefanu celu Mare“ cuventéza gloriele si agerimea lui, cuventéza intieptiunea si poterea lui.

Astu-feliu, cându Matei Corvinu, supranumitu „regele regiloru“, intra in Moldav'a la 1467 si pradéza trei opide ¹⁾ Stefanu lu umilescu atátu de multu la nemuritórea batalia dela Bai'a, in cátu „cá sa nu cada de viu in stapánirea româniloru, isbitu de trei rane,“ ²⁾ abiá scapa prin poteci strimte in tiér'a sea, iér' mai pre urma, cându capitanulu románu invade in secuime, cá sa-lu imbuneze, i daruiesce séu mai dreptu i cedéza trei castele. ³⁾

In acél'a-si anu Stefanu bate de doué ori pre tatari la Nistru si le insuffa respectu, iéra „déca s'a intorsu Stefanu Voda dela acestu reshoiu, cu isbánd'a ce-a facutu de a batutu pre acéi tatari, spre laud'a aceea a mult'amiu lui Dumnedieu si a sántitu monastirea Putn'a, care erá zidita de dânsulu, Septembre in trei, spre laud'a pré curatei Feciórei Mariei, maicei Domnulu nostru Iisusu Christosu, la care sántienia multa adunare de calugeri a fostu si singuru Teoctistu Mitropolitulu si Tarasié episcopulu impreuna cu Iosefu archimandritulu si egumenulu Putnei. Dicu o'au fostu la liturgia arhiepiscopu, preoti si diaconi, 64 la jertfelnicu.“ ⁴⁾

Dupa ce pedepsesce aspru pre Petru Aronu si pre secuii ce-lu ajutau cá sa recupere tronulu, Stefanu intra la 1470 intr'o noua fasa a planuriloru sele nationale.

¹⁾ Trotosulu, Bacaulu si Romanulu.

²⁾ „Ne vivus in potestate velacha veniret, tribus vulneribus non tamen laethalibus saucius, in lectica ex loco citato ellatus est etc.“ — Dlugoss in Lib. XIII.

³⁾ Bistriti'a, Cetatea de Baltá si Ciculu. — A. T. Laurianu Ist. Rom.

⁴⁾ Cap. XII „Pentru sántirea monasterei Putn'a“ in Cronic'a vorniculu Gr. Ureche. Letopisitele tom. I, p. 123 ed. an. 1852, Iassi.

modu inductivu, pre bas'a esperintiei in punctulu urmatoriu.

2. Pentru de a potea efectua oper'a acést'a, n'avemu decátu sa cercetámu, in ce gradu de desvoltare se afla unu copilu, cu alte cuvinte, in ce mesura e in stare unu copilu sa pricepa limb'a sea, si sa o vorbéca la intrarea lui in scóla. Pentru ca suntemu de parere, ca obiectulu din chestiune: exercitiele prementionate, trebuie sa-si probeze necesitatea loru, numai documentându-se cá o esigintia a stárei spirituale a copiiloru.

Unu copilu la intrarea lui in scóla scie nu numai sa numéca o multime de lucruri, activitati si insusiri, care zacu in cerculu esperintiei sele, ci e in stare chiaru sa exprime judecatiile, simtirile si dorintiele sele in propositiuni, se intielege intr'unu modu naivu copilarescu; in vorbirea sea intrebuintéza articulu, pronumele, numerii si caderile substantivulu, modurile si tempurile verbeloru binisioru, fára sa fi invetiatu gramatic'a; aceea, ce cugeta elu, exprima in propositiuni simple, ba unori chiaru si compuse cá si cei várstnici: parinti, frati si alti cunoscuti, cu care vine elu in contactu, pre care-i imitéza elu in vorbire. Prin urmare unu copilu 'si pricepe si vorbesce limb'a sea binisioru inainte de venirea lui la scóla, o pricepe insa si o vorbesce in unu modu fórtu neperfectu, mai intáiu: pentru ca cerculu persónelor, cu care vine unu copilu in atingere, este fórtu tiermuru pentru de a cunóscé o parte mai insemnata a variatiuniloru limbei sele; pre de alta parte insa copilulu aude partea cea mai mare nomai cuvinte, fára de a avea representatiunile, care se exprima prin trensele, fára de a cunóscé obiectele, care se exprima prin cuvintele audite; si in fine pentru ca persónele, dela cari aude unu copilu limb'a sea, ele singure nu cunoscu perfectu limb'a, intrebuintandu usioru cuvinte si forme false si exprimându-se astfelu adese-ori falsu si necorectu.

Prin urmare invetiamentulu primitivu trebuie

Acum se deschid repetitele lupte dintre elu și Radu IV, disu celu Frumosu alu Munteniei, supusulu orbu alu tarciloru.

Fostu-au aceste lupte necesitate de politic'a matura și românească ce urmă: lupte nu in contr'a unoru frati, ci in contr'a unui domnu renegatu, lupte din cari Stefanu ese invingetoriu, ia cetățile dela gurele Dunarei, coprinde tronulu și instaléza pre refugiatulu Tiepelusiu ¹⁾ sub nume de Laiotu Basarabu, pâna cându diplomati'a și dificultățile ce-i creau vecinii i voru permite sa realizedte unirea definitivă a ambeloru țeri sub unicu-i sceptru.

Mahomedu II, ingrozitu de atâtea isbânde, tramite sub comand'a lui Solimanu Pasi'a 120,000 turei, cari cu furia inaintéza pâna la Berlado, in valea Rachovei.

Pagânulu se pravalesce

Incruntatu și invrajbitu

Inse... valulu se sdrobescu

De o stânc'a de granitu:

De stânc'a Stefanu celu Mare,

Alu creștinătăței scutu,

Gróz'a hordeloru barbare

Ce prin țiera au trecut!

Cu periculu vietiei ²⁾ Stefanu s'arunca in sirurile pagâne și le nimicesce. ³⁾

„O! putere de mirare a lui Dumnezeu! — esclama cronicarul magiaru Cromer — abia cu 40,000 de luptatori, intre cari cea mai mare parte țierani de rețdu, culca la pementu pre turci! ⁴⁾ — iera Strikovsky, istoricu polonu, visitându Moldov'a dupa o suta de ani, marturisesc ca a vedutu loculu bataliei albitu de ôse ⁵⁾.

Nu eră destulu atātu.

Radu IV. reintră cu turcii. Insa Stefanu, iute la invingere, 'lu fugaresce pâna la Râmnicu, cuprinde Cratiun'a și tienutulu Putnei, apoi dupa vic-

¹⁾ Cursu de istoria romana la Universitatea din București de V. A. Urechia.

²⁾ „Donec ipse corpore proprio in turcarum acies, de victoria exultantes, medius se injectit etc.“ — Cromer in lib. XIII, p. 544.

³⁾ In 17 Ianuaru.

⁴⁾ „Mirabili Dei potentia!... Vix quadraginta habens millia pugnatorum, in quibus major pars erat agrestium, prostravit etc.“ — Cromer eod. loc. cit.

⁵⁾ Strikovsky lib. XL. — Dlugoss lib. XIII

impregnatu cu gradulu de desvoltare déjà esistentu ala copiiloru, avendu sa le faca o idea mai chiara despre diferitele lucruri, activități și însușiri, care le-au esperiatu ei in și efara de cas'a parintéscă, a le rectifică cuvintele și formele false, a le amplifică cerculu representationiloru și inchipuiriloru loru cu alte representationi și inchipuiri nôue și e li le intipari tôte intr'unu modu mai determinatu și mai chiaru. Acestu procesu in sa nu se pôte efectua mai bine și mai siguru, decâtu prin exercitii intuitive, care trebnie sa aiba locu, indata ce a intratu copilulu in scôla, inainte inea de a potea ceti și scrie. Prin aceste exercitii se improspetéza intuitiunile, care și le-au formatu copiii inainte de venirea loru la scôla, facendu-se acelea obiectu de conversatiune intre invetiatoriu și scolaru. Prin conversatiunile acestea se aduce lumina in representationile copiiloru pre de o parte, iera pre de alta parte se inavutiesce mintea loru cu o multime de representatiuni nôue.

Că o ilustratiune a asertiuniloru nôstre cu privire la valôrea exercitiiloru din cestiune producemu aci unele probe de esemple, prin care voimu sa arêlamu căm in ce modu aru trebui sa încépa invetiamentulu primitiv in limb'a materna conformu principiiloru espuse cu privire la acestu obiectu.

Invetiatoriulu adresându-se cătra unulu dintre copii mai isteti, pre care-lu cunôscu mai bine, 'lu intréba căm in urmatoriulu chipu: Cum te chiama baete?

Copilulu: Corneliu.

Invet.: Si altmintrea? Nu mai ai vre-unu nume?

Copil.: Codrescu.

Invet.: Nu mi-ai putea spune amendoué numele odata?

Copil.: Corneliu Codrescu.

Invet.: Cum se chiama tatalu teu? Ce face? Cum se chiama muma ta? O iubesci tu? Nu cumva ai tu și unu frate? Si elu se chiama Corneliu? Asiá, Victoru se chiama elu; acest'a inea este unu

toriu, postesce patru dile ¹⁾ și merge la Vaslui de zidesce, in memori'a acestoru isbânde, biseric'a sântului Ioanu.

Cazaci russiailoru pre de alta parte intrandu in Moldov'a, da nôua ocaziune lui Stefanu de a reportá alte victorii și a radicá, dupa creștinésc'a-i datina, și alte sante monastiri ²⁾.

Cu cătu beliducele se inaltia, cu atātu și greutatele crescú din di in di pentru aprigulu Domnu alu Moldovei.

Noi batalii infrunta la Caf'a și Cetatea Alba, și infuria atātu de tare pre turci, încātu la 1476 horde nenumerate trecu preste cincii poduri, construite preste Dunare, cu Mahomedu II. in frunte, iera tatarii cuprindu posesiunile române din Basarabi'a.

Dara... falniculu barbatu, in locu sa dispere și sa-si caute o scapare desonorátore, da lumei marea priveviste a unei țării și vitejii ne mai audite ³⁾.

Diu'a de 26 Iuliu, 1476 vedú minunile de eroismu ce românii suntú in stare sa faca, și Valea-Alba seu Resboienii, scaldata in sânge pagânu, tresari suplu movil'a de ôse, deasupra câror'a Stefanu puse sa se inaltie unu paraclisu, intru pomenirea atâtoru mii de suflete.

„In gón'a turciloru — dice Cantemir — Stefanu petrunse pâna la insusi cortulu imperatescu alu Sultanulu și avú glori'a sa invinga pre acelu imperatu, care eră odinótora gróz'a lumei și acum fusese pré fericitu ca putú sa scape teafuru la Adrianopole, insocitu numai de o mica suita ⁴⁾.

Stefanu de aci reportá meru lauri in bataliele din contr'a renegatiloru pusi de elu la domnia, dara carii se rescalasera in contr'a sea, ajutati de mâna straina ⁵⁾.

Le ia domniele, se întórna in țiera, zidesce

¹⁾ „Nec in superbiam aliquam ex hac victoria elatus, diebus quator continuit jejunium in pane et aqua, egit per universam quoque terram suam ban edixit nequis auderet sibi, sed soli Deo illam victoriam appropriare.“ — Dlugoss, lib. XIII.

²⁾ A sântului Nicolae in Iassi și a sântului Dimitrie in Sucev'a. — Pag. 125 „Leptopisitiele Moldovei.“

³⁾ Dlugoss eod. loc. cit.

⁴⁾ Cantemir. Ist. Turciei tom. I. p. 139 in Rev. Rom. pag. 527.

⁵⁾ Tiepelusiu și Vladu calugerulu, care se misera cu turcii — Gr. Urechia in cron. Moldovei „Letopisitie“ pag. 132.

name frumosu. Ai tu și o sora? Dóne surori ai tu? Cum se chiama cea mai mica? Si cea mai mare? (Invet. se adreséza cătra altu copilu): Scii tu cum se chiama copilulu acest'a? Si cum te chiami tu? Si tatalu teu se chiama astfelu? etc.

Invet. (adresându-se cătra altu copilu): Scii tu unde ne aflamu noi? Ve place vóue aici? Scii voi ce facemu in scola? Ve place si vóue sa invetiati? Ei bine! déca ve place, luati aminte? uitati-ve cu bagare de séma la lucrurile, care se afla in scôla. Care dintre voi e in stare sa-mi spue vre-unu lucru? Ce este acést'a?

Scolariulu: O carte.

Invet.: Care dintre voi aru scii sa-mi mai spana inea vre-unu lucru?

Scolarii: Creta, burete, cerusa etc.

Invet.: Fórtu bine! Fia-care sa cugete la lucrulu, care l'a numitu. Ce lucru mi-ai spusu tu? Scol.: Creta.

Invet.: Si tu?

Scol.: Burete.

Invet.: Lucrurile acestea tôte le punu pre mésa inaintea ochiloru voștrii. Ce vedeti voi pre mésa inaintea vóstra?

Scol.: Unu burete, o creta, o cerusa.

Invet.: Ei bine! lucrurile acestea zacu tôte inaintea ochiloru voștrii. Buretele acest'a 'lu iau in mâna, dara bagati de séma bine ce dîcu: buretele acest'a este unu lucru. Cine pôte sa-mi spuna ce amu dîsu. Nu mi-ai putea spune si tu? Cercati si-mi spuneti cu totii! — fórtu bine. Dara acum'a ce amu eu in mâna?

Scol.: O Creta.

Invet.: Ce potu dice si despre creta? si creta este unu lucru? spuneti-mi cu totii!

Scolarii: Cret'a este unu lucru.

Invet.: Si ce este cerusa acést'a?

Scol.: Unu lucru.

Invet.: Fórtu bine! A-si vrea inea sa sciu, de sciti voi ce suntú tôte acestea? Ce este cartea? ce este buretele? ce este creta? ce este cerusa?

noi monumente religiôse ¹⁾ și ajunge in apogeu lu marirei.

Munatu lucrul! — esclama cronicariulu biografu. — Dupa poticnel'a lui dintâin, cel'a ce nu avea voinici de ôste, ci stringea pastorii din munti și argatii de-i intr'armá, acum iera se radicá deasupra biruitoriloru!

Celu ce întâin se vedea ca a perditu țier'a, acum da domni altor'a și țier'a 'si latiesce! ²⁾.

Dupa mórtea infricosiatoriului Mahomed II, urmá fiulu seu Baiazet II, care — spre a-si resbuná de rusinea ce tata-seu pati-se dela Stefanu ³⁾ — infestá țier'a cu puteri colosale ⁴⁾.

Marele Domnu in sa și de asta data reesi — cu tôte suferințele și nevoile, — a scapá patri'a de aceste locuste.

Si la 1496, cându 80,000 de poloni vinu sa devasteze și sa cuprinda Moldov'a, cum le respunde maritul nostru stramosiu?

Codrulu Cosminulu ⁵⁾ și Dumbrav'a-Rosia ⁶⁾ suntú marture seculare despre meritatele lectiuni ce marimosulu barbatu sciu sa le dea, și incursele-i posterióre in cea țiera le fura nisce recompense alátu de drepte. Regele Albert d'abiá scapá cu fog'a și mure de rusine, cu unulu ce „nu dá ajutoriu celui ce nu avea odihna de turci, ci vrea sa slabéscu pre celu ce se luptá cu vrajmasiulu creștiniloru, cărai'a trebuiá sa-i dea totu ajutoriu“ ⁷⁾

Cá unu leu gat'a de apucatu, ce nu-lu pôte nime imblanzi ⁸⁾, nu se lasá pâna nu cuprinse și Pocutia.

Estrasu din „Romanulu.“

Eveneminte politice.

Ce face Russia facia cu intelnirea monarchiloru germani la Gastein? Póte ea fi indiferente

¹⁾ Biserica sântului Procopie la Radauti. — Id. pag. 132.

²⁾ Cronic'a Moldovei in Letop. p. 133 tom. I. cap. XII.

³⁾ „Baiazethes, ut ignominiam et clades paternas, a Stephano acceptas, ulcisceretur, anno post Christum natum millesimo quadringentesimo octagesimo quator in Bessarabiam et Moldaviam terra marique expeditionem fecit“ — Cromer in lib. XXIX, pag. 439.

⁴⁾ In 1884.

⁵⁾ Sineai vol. II, pag. 94. „Cronic'a româniloru.“

⁶⁾ Cantemir. Ist. imp. turc. cartea I, cap. 5.

⁷⁾ Cronicariulu Gr. Urechia p. 139 Letopisitie.

⁸⁾ Idem. in p. 144.

Fórtu bine! tôte acestea suntú lucruri. Scire-ati voi sa-mi mai spuneti lucruri, care suntú in scôla și p'afara, seu acasa pre la voi? — Asiá este, pretutindenea suntú lucruri. Care dintre voi aru fi in stare sa-mi spuna mai multe lucruri, care suntú p'afara?

Scol.: Cas'a, pomulu, biseric'a.

Invet.: Fórtu bine! dara scire-ati voi sa-mi spuneti, ce este cas'a, ce este pomulu, ce este biseric'a?

Scol.: Cas'a este unu lucru, pomulu este unu lucru, biseric'a este unu lucru.

Invet.: Suntú deplinu multiamitu cu responsurile vóstre. Mi-aru placea inea cându mi-ati spune voi nisce lucruri, care suntú pre acasa pre la voi.

Scol.: Carulu, plugulu, mész'a, scaunulu, oglind'a etc.

Invet.: Ce este carulu? — fórtu bine! unu lucru este carulu, plugulu, mész'a etc. Do amu fi sa cautamu și sa numimu tôte lucrurile, n'amu mai terminá (ispravi, gatá). Trebnie sa sciti, ca suntú fórtu multe lucruri in scôla, acasa (in casa, curte, gradina), precum și in câmpu, livedi, padure, munte etc., fiindca tôte, câte le vedemu suntú lucruri. Mai incolea vomu vorbi noi de fórtu multe lucruri. Ve place vóue sa vorbimu aci laolalta? — Fórtu bine! mi place si mie, mâne vomu mai vorbi si despre alte lucruri, care asemenea credu, ca ve voru placé.

Acest'a pôte fi materialulu de convorbire intre invetiatoriu și scolaru in tempu de trei seu patru lectiuni și nu putiena bucuria va simti invetiatoriulu in sufletulu seu, vedendu, in ce gradu i-a succésu sa castige in modulu acest'a prin atari convorbiri inimile scolariloru sei.

(Va urmă.)

facia cu aliantia nemio-austriaca? Aceste intrabari incepu a preocupá lumea, si nu fara cauza. Rasia — ori catu de mare, colosala sa fia poterea ei, cauta sa se alieze cu Francia, caci — se vaeta publicistica slovena — slavismulu este periclitatu de pangermanismu. Cugetele si intentionile Tiarului firesce nimenea nu le pote sci, deci sa aseptamu putintelu si vomu vedé incatro tientesce politica nalta! —

Dera ori cum se fia, alata este signu ca — toti starniescu pre intrepute a-si completa si organisa poterile armate, apoi acesta va sa dica ca pacea Europei — este asigurata?! —

Se scrie din Vien'a la „Lloydulu“ din Pest'a, relativu la cestiunea drumurilor de fera romane.

Ori catu de decisa aru fi Austria d'a merge'n intielegere cu Rasia in cestiunea romana, si mai cu sema de a-si pune tote fortele sele pentru a'nlesni principului Carolu continuarea guvernarei in sensu constitutionale, este cu tote acestea in natur'a lucrurilor ca, in afacerea speciale a drumurilor de fera Strusberg, ea sa-si impue orecare reserva. — Este adeveratu ca ea n'a luat partea resolutiunilor adoptate de camere si sanctionate de principe, ori catu de mare aru fi ispit'a de a-si face astu-feliu popularitate in Romania; dera positionea ei de imediata vecina i impune o prudentia cu atatu mai mare d'a nu provoca o miscare, care aru poté pré bine sa se intindia preste frontariile Austriei.

Cetimu asemenea in „Lloyd“ ca cabinetulu din Berlinu a notificatu cabinetului din Vien'a demarsiele facute de densulu pre langa Porta, fara cu tote acestea alu indemná sa se asocieze la demarsiele sele; comitele de Beust n'a tramisu inca la Berlinu o nota relativa la acesta afacere.

Varietati.

** (Dniidr. Iosifu Galu si At. Cimpionieru) sunt denumiti de judi ordinaru la tabl'a regesca.

** (Insciintiare.) Prin inaltulu emisu alu cesaro-regescului ministeriu de finantie din 22 Decemvre 1868 nr. 37469 s'a concesu societatiei pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovina facerea unei loterie de efecte in folosulu fondului ei si mai alesu pentru spriginirea studintilor zelosi pre la universitati.

Acesta loteria se compune din doue-dieci si cinci de mii (25,000) de sortiuri, avendu dreptu castiguri cinci sute (500) de efecte seu loturi, dintre cari unele in valóre forte considerabila. —

Pretulu unui sortiu dela acesta loteria este defiptu la cinci-dieci (50) de cruceri v. a.

Sortirea se va face in publicu in 18/30 Decemvre 1871 in Cernautiu in localitatile societatiei, in presentia unui comisariu cesaro-regescu. —

List'a loturilor sortite se va publicá indatu; ier' impartirea castigurilor va incepe cu 15 dile dupa sortire si se va face de catre comitetulu societatiei. Efectele loteriei se voru espune spre vederea publicului in localitatile societatiei cu o luna inainte de sortire. Loturile castigate, cari nu se voru reclamá pana in 1 Martiu 1872, voru remané in folosulu fondului societatiei.

Adocendu tote acestea la cunoscintia pre onoratului publicu, comitetulu societatiei nutresce viu'a sperantia, ca acesta intreprindere a sea, a carei'a necesitate a fostu recunoscuta in mai multe adunari generale ale societatiei, va fi primita si imbracisata de catre pre onoratulu publicu cu acea esemplara binevointia, simpatia si devotamentu, cu cari au fostu imbracisate si spriginite tote actiunile societatiei nostre literarie, cari tindu la procurarea midilocoloru pentru latirea culturai intre fiii nisuitori ai poporului nostru.

Observamu spre mangaerea nostra a tuturor'a, ca de unu tempu incóce unu numeru considerabilu de tineri, esiti mai toti din sinulu poporului, se apuca cu zelu si seriozitate de diferite studie, singur'a cale, care poté aduce pre popóre la bunastare si fericire, — dar ca acesti tineri sunt nevoiti seu de a se intórce in dereptu la cornele plugului inzestrati numai cu o semicultura, seu ca sunt necesitati a imbracisá nisce cariere cu totulu contrarie aspiratiuniloru sele, si tote acestea numai din

causa lipsei midilocoloru de a-si continuá studiulu dupa placerea lor.

A suplini macaru catu e cu potintia acesta lipsa de midilóce si a facilitá tineriloru studiulu de specialitate, ieta, scopulu loteriei de facia. —

Ea si-lu va ajunge pre deplinu atuncia, decapre onoratulu publicu i va acordá cu indatinat'a-i binevointia atentionea ce o merita si va cumperá tote sortiurile de cari dispune.

In interesulu latirei unei culturi solide si seriose, comitetulu societatiei literarie face prin acesta cu totu respectulu apelu caldurosu catre toti amicii si protectorii progresului de a se impartasi cu generozitate la acesta loteria, bine incredintiali fiindu ca obolulu ce-lu voru aduce prin cumpararea de sortiuri, va fi unu isvoru nesecatulu pentru dezvoltarea a unei multime de talente, cari voru face poterea, flórea si mandria natiunei nostre. Sa nu uitamu ca totu ce vomu dá aicia, chiaru si cu sperantia unui castigu in loturi, va fi numai spre crearea unui capitalu de intielegintie, forte productivu, care la tempulu seu va dá percente forte manose pentru sustinerea, aperarea si sporirea intereselor natiunale, materiale si intielesuale.

Un'a din insusitatile caracteristice ale strabuniloru nostri a fostu darnicia in binefaceri de totu felulu. Nepotii si stranepotii lor de buna sema ca nu li voru remané indereptu in acesta privintia, mai alesu sciindu ca sciintia e potere, — ier' poterea sta in unire.

Cernautiu, in 5/17 Iuniu 1871.

Georgiu Hurmuzachi, Mihaiu Calinescu,
Presedintele societatiei. Secret. societ.
Iancu Lupulu, Ioane Sbierea,

Membrii comitetului

** (A pelu) catre dd. membri ai consistoriului metropolitanu romanu.

De-si membrii consistoriului metropolitanu romanu suntu postiti a se aduna la Sabiu pre diu'a de 1 Sept. a. c. st. v. adeca cu 9 dile mai tardiu, de catu ce cade jubileulu Esc. Sele dlui Archieppu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a: totusi aru fi de doritu, ca toti membrii laudatului consistoriu sa se afle in 21 Aug. st. v. in Sabiu, ca sa póta aduce si din partea sea Marelui Iubilariu omagieile sele devote.

Cugetandu deci a satisface dorintiei tuturoru dd. membri ai consistoriului metropolitanu, ca celu mai bestranu intre ei mi iau libertate a provocá, ca in diu'a susunumita, adeca in 21 Aug. st. v. sa se afle in Sabiu.

Timisó'ra in 10/22 Aug. 1871.

Dr. Pavelu Vasiciu m. p.
membru consist. metrop.

** (Statistic'a instructiunii publice in Romania la finea anului scolasticu 1870—1.) Romania numera in momentele de facia: 407 de scóle rurale primarie, 1743 de scóle rurale ordinare cu 2093 de invetiatori, 48 invetiatoresc, si cercetate de 56,604 prunci si 3800 fetitie; 120 de scóle primarie urbane, pentru prunci si fetitie, 391 invetiatori, 243 invetiatoresc, si suntu frecventate de 18,643 prunci si 7613 fetitie; 3 scóle centrale cu internate pentru fetitie si trei internate, totu pentru fetitie, cu 25 profesori, 16 invetiatoresc si 450 de eleve, dintre cari 189 cu stipendie; 2 scóle de comerciu cu 17 profesori si 187 elevi; 2 scóle industriale, sustinute de comunitati, cu 4 profesori si 49 elevi, 1 scóla centrale pentru prunci in Belgrada cu 15 profes. si 979 elevi; 15 gimnasie cu 86 profes. si 979 elevi; 6 licee cu 92 profes. si 1487 elevi, dintre cari 268 sunt stipendiati; 8 seminarie cu 91 de profesori si 1563 elevi, dintre cari 699 cu stipendie; 1 scóla veterinaria si pentru farmaceutica cu 11 profesori si 125 de elevi, dintre cari 65 sunt stipendiati; 2 facultati juridice (in Busuresci si Iassi) cu 17 profesori si 210 ascultatori; 2 facultati pentru literatura cu 12 profesori si 92 de elevi, dintre cari 26 sunt stipendiati; 1 facultate de medicina cu 10 profesori si 160 ascultatori, dintre cari 6 cu stipendie; 2 scóle pentru artele frumose cu 11 profesori si 57 elevi, intre cari 6 stipendiati; 2 scóle musicale cu 16 profesori si 181 de elevi, intre cari 62 sunt fetitie. Intre scólele aici insirate cele mai multe se sustienu pre spesele statului, ier' unele pre spesele comunitati-

loru. Afara de aceste scóle statulu romanu sustiene inca 6 scóle in Macedoni'a si Epiru si 1 scóla in Silistri'a. Scólele acestea din urma numera 3—400 de elevi. Statulu romanu mai sustiene apoi 30 de stipendisti in institutul macedono-romanu. —

** (Fructele infalibilitatii.) Miscamentulu contra infalibilitatii ia dimensiuni mari nu numai in Germani'a ci si in Austri'a; sect'a noua numita „vechi'a confessiune catolica“, care si pana acum numerá unu contingentu frumosu de credinciosi, mai de curendu se inmultu cu 3000 de familie trecute in sinulu acestei confessiuni. Acum are de cugetu a formá o diecesa noua, si spre acestu efectu a si provocatu pre Aloisiu Antonu, capulu acestoru miscamente, si plebanu alu Vienei, ca sa susterna o petitione la ministeriu, pentru a li se cede biseric'a santului Stefanu pentru severirea functiuniloru ddieesci. Cuprinsulu in scurtu alu petitionei este precum urméza: „In numele a 3000 familie catolice, cari s'au dechiaratu cu resolutiune contr'a dogmei de infalibilitate, si cari, dupa consciintia lor nu potu incredintia agendele preotiesc de catu unui barbatu, care a remasu credinciosu catre religionea vechia catolica, subscrisulu mi-iau libertate a me adresá cu umilintia catre inaltulu ministeriu, ca sa se indure a cede confessiunii mentionate, pentru tienerea missei, prediceloru si altoru functiuni ddieesci, biseric'a catedrala din Vien'a a Santului Stefanu, care este proprietatea tuturoru catoliciloru din Vien'a.“

** (Ledru-Rolinu), acestu neimpacatu adversariu alu imperialismului, inca va sa-si ofere serviciile sele pentru salutea republicei, si spre acestu scopu in curendu are sa pasiésca ierasi pre terenulu politicu. In privintia acesta a avutu câte-va convorbiri cu Thiers care, consimtiendu cu intentiunile salutarie ale acestui incarnatu republicanu l'a incuragiatu, ca sa desvólte activitatea sea pre terenulu politicu; nu incape deci nici o indoiéla, ca Ledru-Rolinu in curendu va sa-si ocupe locul seu in adunarea generale.

** (Consiliulu comunale din Iassi) a invitatu pre dd. Vasilie Alesandri, Mihaiu Cogalnicénu si Dimitrie Gusti de a luá parte la serbarea dela Putna dimpreuna cu delegatii comunei. Inregistrámu cu bucuria ca toti trei acesti barbati bine-meritati dela patria si natiune, au primitu cu placere acesta invitatiune.

„Cur. de Iassi.“

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. Balsi'a in protopresbiteratulule alu Geoagiului, cerculu procesualu alu Almasiului in Comitatulu Hunedórei, se escrie concursu pana la 28 Augustu a. c. 1871.

Emolumentele suntu:

Dela 216 familie câte o ferdela de cucuruza cu tuleu, câte o di de lucru dela tota familia, si stol'a indatinata pentru functiele parochiale.

Doritorii de a ocupá acesta parochia au a-si instrufi recoursele lor in sensulu statutului organicu bisericescu si ale adresá susu mentionatului saunu protopresbiterala gr. or. in Secarambu pana la terminulu defiptu.

Secarambu 31 Iuliu 1871.

In contielegere cu comitetulu parochialu

(75—3)

Sabinu P i s o.
protop.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scóla elementara populara gr. or. din Suburbulu Brasiovechuiu se deschide prin acesta concursu.

Salariulu impreunatu cu acestu postu este 200 fl. v. a. cuartiru si 2 stangini lemne de focu.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si tramite petitionile loru provediute cu atestatu scolasticu despre studiulu ce au invetiatu, cu atestatu de botezu, ca suntu de religi'a gr. or. cu atestatu de moralitate precum si cu atestatu ca au absolvatu cu succesu bunu cursulu teologicu seu pedagogicu, celu multu pana la 1 Septembrie a. c. la Prea Onoratulu Domnulu Protopopu Iosifu Baracu in Brasiovu,

Brasiovechuiu, 29 Iuliu 1871.

Comitetulu parochialu dela biseric'a santei adormiri din Brasiovechuiu.
(73—2)